

Az írószervezetek már abban sem értenek egyet, hogy ki képviselje az Irodalmi Kerekasztalnál az íróársadalmat

Egyre durvuló irodalmi kiszorítósdi

Ma újra összeül a nyolc legnagyobb hazai írószervezetet tömörítő Irodalmi Kerekasztal. Az amúgy is háborgó kedélyeket az elmúlt napokban csak tovább borzolta a József Attila Kör (JAK) állásfoglalása, ebben a JAK elnöksége nyíltan konfrontálódik a Független Magyar Írók Szövetségével, illetve a Magyar Írók Egyesületével.

Tóth Tamás

A JAK egyik kezdeményezője volt az Irodalmi Kerekasztal (IKA) létrehozásának. Ennek célja az, hogy a kulturális tárcával egyeztetve kidolgozzák az irodalmi élet átfogó, az európai uniós normákkal harmonizáló rendezési tervét, s részt vegyennek az irodalmi törvény előkészítésében. Mint ismeretes, az írószervezetek között fellépő személyi és elvi ellentétek miatt az IKA képviselői a legutóbbi alkalommal a találkozó elnapolását kérték Schneider Mártától, a NKÖM helyettes államtitkárától. Menyhért Annától, a JAK elnökétől megtudtuk: folytatni akarják a megkezdett tárgyalásokat, de a jelenlegi formációt immár több szempontból is felülvizsgálandónak tartják.

„Úgy gondoljuk, hogy súlyo-

san kirekesztő megnyilvánulások esetében, különösen, ha azok az íróársadalom valamely tagjához kötődnek, nem elég csöndben egyet nem értenünk, ezektől nyilvánosan kell elhatárolódnunk” – írják március 12-én kiadott nyilatkozatukban. Elfogadhatatlannak tartják az

így megnyilatkozók díjakkal való támogatását is. 2004. március 5-én az Alternatív Magyar Művészeti Díj Alapítvány a kirekesztő hangvételű beszédeiről elhíresült Döbrentei Kornélnak ítélte az alternatív Kossuth-díjat. A kurátorok egyike Gyurkovics Tibor, a Magyar Írók Egyesülete elnöke, aki egyben az Irodalmi Kerekasztal képviselője is. Az IKA március első napjaiban kiadott, a politikai szerepvállalás és az írói státusz összeegyeztethetlenségéről szóló

nyilatkozatát Gyurkovics is aláírta, így Döbrentei kitüntetését a JAK elnöksége a tárgyalási folyamat elleni provokációnak tekinti.

„A meghívottak között van olyan szervezet is, a Független Magyar Írók Szövetsége, amelynek szakmai tevékenysége nem átlátható, és alig néhány embert képvisel... A Magyar Írók Egyesületének vezetősége pedig átfedést mutat a Magyar Írószövetségével...” – olvasható a JAK állásfoglalásában, akik ugyanebben a levelükben felhívják az írószervezeteket, hozzák nyilvánosságra tagjaik névsorát, ismertessék szakmai tevékenységüket.

Menyhért Anna, a József Attila Kör elnöke lapunknak elmondta: ők világosan leírták, mit várnak el a többi szervezettől, és bíznak abban, hogy felvételeik nem maradnak válasz nélkül. Szomorú dolognak tartaná, ha az íróársadalom nem a szélsőséges megnyilvánulásokat elítélők, hanem az azokat megtűrő, támogató szervezetek mögé állna. Reméli, hogy az Irodalmi

Kerekasztal és a NKÖM március 22-ei újabb találkozásán ők is ott lesznek, amit Menyhért Anna a többi írószervezet mai állásfoglalásától tesz függővé.

Csaplár Vilmos, az Irodalmi Kerekasztal szóvivője, a Szépírók Társaságának elnöke nem kívánta kommentálni a JAK állásfoglalását. Mint mondta, a mai találkozó után tud majd többet mondani a kezdeményezésről és annak visszhangjáról.

„Én békepárti vagyok” – reagált a JAK nyilatkozatára lapunknak Gyurkovics Tibor. Elmondta, végtelenül elkeseríti az a rákosis, feljelentgetős módszer, amivel egyesek pozíciót akarnak szerezni maguknak. „Mi is a szélsőségek kiiktatására törekszünk, a minőségi irodalomnak vagyunk a hívei, és nem az egymás ellen fordulásnak” – tette hozzá.

„A JAK provokatív banda, izága csoport, örülnék, ha mielőbb eltűnének a színről. Menyhért Anna azt mondta, hogy nem ül le egy asztalhoz Gyurkovicsal, ez olyan, mintha

egy vállalati anyagkönyvelő nem ülne le Hemingwayjel” – mondta a maga keresetlen stílusában Hernádi Gyula, a Független Magyar Írók Egyesületének elnöke. „A miniszter döntse el, hogy kiket szeretne látni a tárgyalásokon. Azt kérte, mi rendezük el a köztünk felvetődő problémákat, de úgy látszik, erre egyre kevesebb az esély.”

Eörsi István író szerint nem kell bánkódnia a Magyar Írószövetség felbomlása miatt, mert egy ilyen szervezet egyébként sem fér össze a pluralista demokráciával. Az író a Berliner Zeitung keddi számában a Magyar Írószövetség körül kavargó szenvedélyeket „pohár vízben dülő viharok” nevezi, amelyet ő kívülről szemlél, minthogy már a rendszerváltás hajnalán elhagyta a szövetséget. Cikkét szentelt a magyar íróársadalmat megosztó ügynek a Süddeutsche Zeitung is, amelyben Kathrin Lauer részletesen ismertette a Tilos Rádióban decemberben elhangzott kijelentések óta lezajlott eseményeket.

Levél Erdélyből 2004 márciusában (részlet)

„Megdöböntő számunkra, ami ma a Magyar Írószövetség körül és az írószövetségben történik. Az egymásnak feszülő, minden irányból szított indulatok (»a meg nem gondolt gondolat«) eljelentéktelenedéssel, sőt széthullással fenyegetik azt az írószervezetet, amelyben több mint egy évtizede mi is otthon érezhetjük magunkat. Arra kérünk minden bent és kint levőt, fékezzük magunkat, ne hallgassunk rossz tanácsadókra – állítsuk meg a veszélyes folyamatot. Ez a magyar irodalom és talán az egész magyarság érdeke.”

Gálfalvi György, Gálfalvi Zsolt, Horváth Andor, Kántor Lajos, Lászlóffy Aladár